

บทที่ 4

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการและควบคุมไฟฟ้า

การวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดการป้องกันและควบคุมไฟฟ้า ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ : กรณีศึกษา ตำบลอ่างทอง อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา ในครั้งนี้ ได้รวบรวมข้อมูลจากหัวหน้าครัวเรือนหรือตัวแทนหัวหน้าครัวเรือนที่สามารถให้ข้อมูลได้ เฉพาะหมู่ที่ 7 และ 8 ตำบลอ่างทอง รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้น 212 คน ผู้ศึกษาได้นำเสนอข้อมูลที่รวบรวมมาได้เป็น 3 ส่วน ดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปด้านเศรษฐกิจ สังคม อาชีพ ของประชากร

4.2 ความรู้ความเข้าใจ และการได้รับข่าวสารเกี่ยวกับไฟฟ้า ได้แก่ ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับไฟฟ้า สาเหตุการเกิดไฟฟ้า การควบคุมไฟฟ้า ปัญหาไฟฟ้า การรับรู้ข่าวสาร

4.3 การมีส่วนร่วม ได้แก่ การวางแผน การตรวจเฝ้าระวังไฟฟ้า การมีส่วนร่วมในการป้องกันและการควบคุมไฟฟ้า

4.1 ข้อมูลพื้นฐานของประชากรในพื้นที่ศึกษามีรายละเอียดดังนี้

ก. เพศ ประชากรตัวอย่างส่วนใหญ่เพศชายเป็นหัวหน้าครัวเรือน ร้อยละ 72 มีเพียงร้อยละ 27 เป็นเพศหญิง การที่มีเพศหญิงเป็นหัวหน้าครัวเรือนในพื้นที่ศึกษา อาจพิจารณาได้จากเหตุผล 2 ประการ คือ ประการที่หนึ่ง เนื่องจากหัวหน้าครัวเรือนที่เป็นชายเสียชีวิตหรือหย่าร้าง ผู้หญิงที่ทำหน้าที่เป็นหัวหน้าครัวเรือน และประการที่สองหัวหน้าครัวเรือนที่เป็นชายไปรับจ้างทำงานต่างถิ่น โดยเฉพาะเดินทางไปทำงานกรุงเทพมหานคร หรือบางรายไปรับจ้างแรงงานต่างประเทศ เป็นต้น

ข. อายุ กลุ่มประชากรที่ศึกษาส่วนใหญ่มีอายุอยู่ระหว่าง 30 - 50 ปี มากถึงร้อยละ 70 ส่วนที่เหลืออายุต่ำกว่า 30 ปี และสูงกว่า 50 ปี ตามลำดับ จากการสอบถามกลุ่มประชากรตั้งถิ่นฐานอยู่ในพื้นที่มาเป็นเวลานานแล้ว

ค. การศึกษาสำหรับระดับการศึกษาของประชากรศึกษา มีน่าสนใจอยู่สองกลุ่ม กล่าวคือ กลุ่มที่มีการศึกษาเพียงระดับประถมศึกษา หรือกลุ่มศึกษาภาคบังคับสูงถึงร้อยละ 65 นับว่าเป็นกลุ่มใหญ่ของประชากร แต่ที่สนใจอีกกลุ่มหนึ่ง คือ กลุ่มที่มีระดับการศึกษาตั้งแต่มัธยมศึกษาไปถึงปริญญาตรี มีมากถึงร้อยละ 34 ซึ่งกลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงจะสัมพันธ์กับการประกอบอาชีพ และการแสดงความคิดเห็นแตกต่างจากกลุ่มแรก

ง. อาชีพ จากประเด็นในเรื่องการศึกษาที่กล่าวมาแล้ว จะเห็นได้ว่ากลุ่มประกอบอาชีพเป็นเกษตรกรมีมากที่สุดร้อยละ 67 ถ้าพิจารณาเกี่ยวกับการศึกษาพบว่า เป็นกลุ่มประชากรที่มีการศึกษาในระดับการศึกษาภาคบังคับ (ประถมศึกษา) ส่วนระดับที่มีการศึกษาสูงขึ้นไป จะประกอบอาชีพอื่น ๆ ที่มิใช่การเกษตร อาทิเช่น รับราชการ รับจ้าง และค้าขาย เป็นต้น

ตารางที่ 7 ข้อมูลพื้นฐานของประชากร

ประเภทข้อมูล	จำนวน	ร้อยละ
ก. เพศ		
หญิง	153	72.2
ชาย	59	27.8
รวม	212	100.0
ข. อายุ		
18 - 30 ปี	31	14.6
31 - 40 ปี	81	38.2
41 - 50 ปี	69	32.6
มากกว่า 50 ปี	31	14.6
รวม	212	100.0
3. การศึกษา		
ต่ำกว่า ป. 4	16	7.5
ป. 4 - 6	122	57.5
ม.1 - 3	29	13.7
ม.4 - 6 หรืออาชีวศึกษา	19	9.0
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	9	4.2
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	17	8.0
รวม	212	100.0
4. อาชีพ		
เกษตรกร	142	67.0
รับจ้าง	32	15.1
รับราชการ	25	11.8
ค้าขาย	13	6.1
รวม	212	100.0

4.2 ความรู้ความเข้าใจเรื่องไฟฟ้าของประชาชน

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของประชาชน จำแนกตามแหล่งที่ได้รับข้อมูลข่าวสาร

แหล่งที่ได้รับข้อมูลข่าวสาร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน	39	18.4
วิทยุ	29	13.7
โทรทัศน์	53	25.0
เอกสารสิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์	46	21.7
เจ้าหน้าที่ของรัฐ	21	9.9
ป้ายประกาศ แผ่นปลิว	24	11.3
รวม	212	100

จากตารางที่ 8 ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 212 คน มีผู้ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากทางโทรทัศน์มากที่สุด 53 คน คิดเป็นร้อยละ 25 รองลงเป็นผู้ที่ได้รับข้อมูลข่าวสารจากเอกสารสิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์ 46 คน คิดเป็นร้อยละ 21.7 จากหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้านจำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 18.4 จากทางวิทยุ ทางป้ายประกาศ แผ่นปลิว และทางเจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวนใกล้เคียงกัน คือจำนวน 29, 24 และ 21 คน คิดเป็นร้อยละ 13.7, 11.3 และ 9.9 ตามลำดับ จากการที่ประชาชนได้รับข้อมูลข่าวสารจากทางโทรศัพท์มากที่สุด เพราะแทบทุกครัวเรือนจะมีโทรทัศน์ไว้ประจำบ้าน ประกอบกับสื่อประเภทนี้เข้าถึงประชาชนได้ง่ายกว่าสื่อชนิดอื่น ประชาชนที่ได้รับการศึกษาคำก็สามารถรับรู้ข่าวสารจากสื่อประเภทนี้ได้

ตารางที่ 9 ค่าเฉลี่ย คะแนนสูงสุด คะแนนต่ำสุด และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน
ความรู้ความเข้าใจเรื่องไฟฟ้าของประชาชน

เรื่อง	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	Max.	Min.	S.D.
ความรู้ความเข้าใจเรื่องไฟฟ้า	15	9.5	15	5	1.9

จากตารางที่ 9 แสดงให้เห็นว่า ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 212 คน มีความรู้ความเข้าใจเรื่องไฟฟ้าคิดเป็นคะแนนเฉลี่ย 9.5 คะแนน จากคะแนนเต็ม 15 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบกับเกณฑ์วัดระดับความรู้ความเข้าใจเรื่องไฟฟ้าของประชาชน พบว่าประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีความรู้ความเข้าใจเรื่องไฟฟ้าอยู่ในระดับปานกลาง

4.3 การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมไฟฟ้าของประชาชน

ตารางที่ 10 ความคิดเห็นของประชาชนต่อสาเหตุของการเกิดไฟฟ้า

สาเหตุการเกิดไฟฟ้า	ร้อยละ
จากธรรมชาติ	
1. ไฟฟ้า	0.9
จากมนุษย์	
1. ล่าสัตว์	62.2
2. เก็บหาของป่า	56.1
3. เผาไร่ และสวนป่า	58.4
4. เผาไฟฟ้าโล่งเดินผ่านสะดวก	23.5
5. ทิ้งกิ่งไม้หรือเวลาเดินผ่านป่า	49.0
6. จุดไฟเล่นเพื่อความสนุกสนาน	23.1
7. จุดไฟแกล้งเจ้าหน้าที่ป่าไม้เนื่องจากเคยถูกจับกุม ในข้อหาตัดไม้หรือนุกรุกป่าสงวน	10.3

หมายเหตุ : ค่าร้อยละคิดจากคำตอบที่ผู้ตอบสามารถเลือกได้หลายข้อ

จากตารางที่ 10 แสดงความคิดเห็นของประชาชนต่อสาเหตุของการเกิดไฟฟ้า โดยจำแนกออกเป็นสาเหตุจากทางธรรมชาติ และมนุษย์ทำให้เกิดไฟฟ้า ผลจากการศึกษาพบว่า บริเวณตำบลอ่างทอง อำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา สาเหตุของการเกิดไฟฟ้าส่วนใหญ่มาจากการกระทำของมนุษย์ทั้งสิ้น คือส่วนใหญ่เกิดจากการล่าสัตว์คิดเป็นร้อยละ 62.2 เนื่องจากประชาชนในพื้นที่ที่ศึกษานิยมล่าสัตว์ป่าโดยการเผาป่าเพื่อให้สัตว์วิ่งหนีไฟออกมาแล้วจึงข่มดักยิง หรือล่าสัตว์จำพวกนกโดยการเผาป่าไล่แมลงก่อนเมื่อพวกนกที่กินแมลงเป็นอาหารบินมากินออกมาจับแมลงกินก็จะถูกชาวบ้านเหล่านั้นดักยิงนก สาเหตุรองลงมาเกิดจากการเผาไร่และสวนป่าคิดเป็นร้อยละ 58.4 ในพื้นที่ที่ศึกษาชาวบ้านยังคงอาศัยการเกษตรแบบทำไร่เลื่อนลอยในหน้าแล้งจะเผาป่าเพื่อเตรียมพื้นที่การเพาะปลูก และการเก็บหาของป่าจำพวกเห็ดและหน่อไม้เพราะเชื่อว่าภายหลังไฟไหม้ป่าจะเกิดเห็ดงอกและการเผาป่าของเจ้าหน้าที่สวนป่าเพื่อกำจัดวัชพืช

ตลอดจนการเผาสวนป่า เพื่อกระตุ้นการเจริญเติบโตของไม้สักคิดเป็นร้อยละ 56.1 นอกจากนั้น ความประมาทเลินเล่อของมนุษย์ คือการทิ้งก้นบุหรี่เวลาเดินผ่านป่าคิดเป็นร้อยละ 49.0 สำหรับ สาเหตุด้านธรรมชาติที่มีสาเหตุมาจากฟ้าผ่าคิดเป็นร้อยละ 0.9 เท่านั้น

ผลจากการศึกษาในครั้งนี้ พบสาเหตุของเกิดไฟป่าเป็นที่น่าสนใจได้แก่ การเผาป่า ให้โด่งเพียงเพื่อให้ความสะดวกเวลาเดินผ่าน คิดเป็นร้อยละ 23.5 การจุดไฟเล่นเพื่อความสนุกสนาน คิดเป็นร้อยละ 23.1 และการจุดไฟแกล้งเจ้าหน้าที่ป่าไม้ เนื่องจากเคยถูกจับกุมในข้อหา ตัดไม้ คิดเป็นร้อยละ 10.3

ตารางที่ 11 ปัจจัยที่ทำให้ประชาชนจุดไฟเผาป่า

ปัจจัยที่ทำให้มีการจุดไฟเผาป่า	ร้อยละ
1. ต้องการล่าสัตว์	39.6
2. ต้องการที่ดินทำกิน	39.1
3. ต้องการเผาเล่นเพราะสนุกดี	10.3
4. ต้องการให้เห็ดงอกงามดี	9.9
5. ต้องการหญ้าระบัด เพื่อเลี้ยงสัตว์	1.8

จากตารางที่ 11 ปัจจัยที่ทำให้มนุษย์จุดไฟเผาป่านั้นเกิดจากความต้องการในการล่า สัตว์มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 39.6 และรองลงมาคือ ต้องการที่ดินทำกิน คิดเป็นร้อยละ 39.1 ในขณะที่การเผาป่าที่เกิดจากการต้องการหญ้าระบัดเพื่อเลี้ยงสัตว์น้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 1.8

ผลจากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ทำให้ประชาชนจุดไฟเผาป่า เพื่อความสนุกสนาน มีถึงร้อยละ 10.3 มากกว่าความต้องการให้เห็ดงอกงามที่เป็นปัจจัยให้เกิดการเผาป่า ร้อยละ 9.9

ตารางที่ 12 แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมไฟฟ้าของประชาชน

ลักษณะการมีส่วนร่วม	คะแนนเต็ม	$\bar{x}$	S.D.
การมีส่วนร่วมในการป้องกัน	24	15.7	3.9
การมีส่วนร่วมในการวางแผน	12	7.7	2.2
การมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวัง	12	6.6	2.2
รวม	48	30.1	7.2

จากตารางที่ 12 ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการป้องกันมากที่สุด โดยมีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ 15.7 คะแนน จากคะแนนเต็ม 24 คะแนน รองลงมามีส่วนร่วมในการวางแผนเฉลี่ย 7.7 คะแนน จากคะแนนเต็ม 12 คะแนน และมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังเฉลี่ย 6.6 คะแนน จากคะแนนเต็ม 12 คะแนน โดยประชาชนมีคะแนนเฉลี่ยในการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมไฟฟ้า เฉลี่ย 30.1 คะแนน จากคะแนนเต็ม 48 คะแนน ซึ่งนับว่ามีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมไฟฟ้าอยู่ในระดับปานกลาง

4.4 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเรื่องไฟฟ้ากับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมไฟฟ้าของประชาชน

ตารางที่ 13 ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเรื่องไฟฟ้ากับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมไฟฟ้าของประชาชน

	ความรู้ความเข้าใจเรื่องไฟฟ้า	
	ค่าสหสัมพันธ์ (r)	P - Value
การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมไฟฟ้า	.103	.137

จากตารางที่ 13 แสดงให้เห็นว่า ประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 212 คน มีความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจเรื่องไฟฟ้ากับการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมไฟฟ้าในเชิงบวก ($r = .103$) แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95.0 ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้ในข้อที่ 1 ที่ว่า ความรู้ความเข้าใจในเรื่องไฟฟ้ามีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและควบคุมไฟฟ้า

ตารางที่ 14 แสดงค่ามัธยิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการมีส่วนร่วม
ในการป้องกันและควบคุมไฟฟ้า จำนวนตามแหล่งการได้รับข้อมูลข่าวสาร

แหล่งที่ได้รับข้อมูลข่าวสาร	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.
หอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน	29	31.5	8.1
วิทยุ	29	29.2	6.8
โทรทัศน์	53	30.0	6.3
เอกสารสิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์	46	28.6	7.2
เจ้าหน้าที่ของรัฐ	21	31.3	9.9
ป้ายประกาศ แผ่นปลิว	24	31.3	4.9
เฉลี่ย	212	30.1	7.2

จากตารางที่ 14 แสดงให้เห็นว่า ข้อมูลข่าวสารจากหอกระจายข่าวประจำหมู่บ้าน จากเจ้าหน้าที่ของรัฐ และป้ายประกาศ แผ่นปลิว สามารถทำให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมไฟฟ้า มากที่สุดใกล้เคียงกันคือ มีคะแนนเฉลี่ย 31.5, 31.3 และ 31.3 คะแนนตามลำดับ รองลงมาได้รับข้อมูลข่าวสารจากทางโทรทัศน์ มีคะแนนการมีส่วนร่วมเฉลี่ย 30 คะแนน โดยมีส่วนร่วมจากสื่อทางวิทยุ ได้คะแนนเฉลี่ย 29.2 คะแนน และที่ได้คะแนนน้อยที่สุดคือ 28.6 คะแนน เป็นการได้รับข้อมูลข่าวสารจากเอกสารสิ่งพิมพ์ หนังสือพิมพ์ แต่อย่างไรก็ตามคะแนนเฉลี่ยการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมไฟฟ้าจากการได้รับข้อมูลข่าวสารรวมมีคะแนนเฉลี่ย 30.1 คะแนน ซึ่งนับว่ามีคะแนนที่ใกล้เคียงกันมาก

แสดงว่าสื่อต่าง ๆ ข้างต้นมีอิทธิพลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมไฟฟ้า ดังนั้นรัฐบาลจึงควรใช้สื่อประเภทต่าง ๆ ร่วมกันเพื่อให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการจัดการป้องกันและควบคุมไฟฟ้าให้มากที่สุด

ตารางที่ 15 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมไฟฟ้า

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F Ratio	F Prob.
ระหว่างกลุ่ม	5	273.231	54.646	1.035	.398
ภายในกลุ่ม	206	10880.6	52.818		

จากตารางที่ 15 จะเห็นได้ว่าประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 212 คน เมื่อนำมาวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแล้ว พบว่า ประชาชนว่าจะได้รับข้อมูลข่าวสารจากสื่อใดก็ตาม ไม่ได้ส่งผลให้การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมไฟฟ้าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างใด ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ว่า การรับรู้ข่าวสารของประชาชนมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและควบคุมไฟฟ้า เนื่องจากการมีส่วนร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชนได้มีมาตรการในการควบคุมให้ประชาชนในพื้นที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมทุกกิจกรรม หากไม่เข้าร่วมกิจกรรมจะถูกเก็บเงินค่าปรับจำนวน 50 บาท ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากสื่อใดก็ตามไม่ได้ส่งผลให้การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมไฟฟ้าแตกต่างกัน

ตารางที่ 16 ค่ามัชฌิมเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของคะแนนการมีส่วนร่วมในการป้องกัน และควบคุมไฟฟ้า จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.
ค้าขาย	142	32.4	7.1
รับจ้าง	32	30.5	5.8
เกษตรกร	25	30.4	7.3
รับราชการ	13	26.8	7.7
รวม	212	30.1	7.2

จากตารางที่ 16 ประชาชนที่ประกอบอาชีพค้าขายมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมไฟฟ้ามากที่สุด คือมีคะแนนเฉลี่ย 32.4 คะแนน เนื่องจากสินค้าที่นำออกมาจำหน่ายทั้งพืชและสัตว์จะได้มาจากป่า ประชาชนจะพึ่งพิงป่ามากและต้องการให้มีทรัพยากรจากป่าออกมาจำหน่ายได้ตลอดทั้งปี ดังนั้นกลุ่มนี้จึงให้ความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมไฟฟ้ามากกว่ากลุ่มอื่น เพราะว่าหากป่าถูกไฟไหม้หมดไป สินค้าที่มาจากป่าก็จะไม่มีให้พ่อค้าเหล่านี้นำมาจำหน่ายได้ สินค้าที่มาจากป่าเหล่านี้เป็นที่นิยมบริโภคของประชาชนทั่วไปซึ่งเห็นว่าเป็นสิ่งแปลกใหม่จากอาหารที่เคยบริโภคประจำ ทำให้พ่อค้าต้องช่วยกันปกป้องป่าไว้เพื่อจะได้นำของป่ามาขายเพิ่มรายได้ไปอีกต่อไป รองลงมาผู้ประกอบอาชีพรับจ้าง และเกษตรกรมีคะแนนในการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมไฟฟ้า ร้อยละ 30.5 และ 30.4 คะแนน ตามลำดับ และพบว่าอาชีพรับราชการส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมไฟฟ้าน้อยที่สุด คือมีคะแนนเพียง 26.8 คะแนน เป็นเพราะว่าข้าราชการไม่มีเวลา ไม่ได้รับผลประโยชน์โดยตรงจากป่า จึงไม่มีเกิดความร่วมมือในการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมไฟฟ้า

ตารางที่ 17 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมไฟฟ้า

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F Ratio	F Prob.
ระหว่างกลุ่ม	3	356.483	118.828	2.289	.080
ภายในกลุ่ม	208	10797.3	51.910		

ผลจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่าประชาชนที่มีอาชีพที่แตกต่างกัน ไม่มีผลต่อการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมไฟฟ้าที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างใด ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้ว่า อาชีพมีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและควบคุมไฟฟ้า

ตารางที่ 18 แสดงค่ามัธยิมเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้ความเข้าใจในเรื่องไฟฟ้าของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.
ต่ำกว่า ป.4	16	9.3	1.0
ป.4 - 6	122	9.5	1.8
ม.1 - 3	29	9.6	2.1
ม.4 - 6 หรืออาชีวศึกษา	19	10.0	2.5
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	9	9.7	2.6
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	17	8.9	2.1
รวม	212	9.5	1.9

จากตารางที่ 18 แสดงให้เห็นว่าความรู้ความเข้าใจเรื่องไฟฟ้าของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษาตั้งแต่ต่ำกว่า ป.4 ถึงระดับปริญญาตรีหรือสูงกว่า มีคะแนนเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกัน อยู่ที่ระดับ 9.5 โดยที่กลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับ ม.4 - ม.6 หรืออาชีวศึกษา จะมีความรู้ความเข้าใจเรื่องไฟฟ้ามากกว่ากลุ่มอื่น เป็นที่น่าสังเกตว่า กลุ่มตัวอย่างดังกล่าวอยู่ในกลุ่มของวัยรุ่น ซึ่งมีความกระตือรือร้นที่จะรับรู้ข่าวสารข้อมูล ได้ดีกว่ากลุ่มอื่น

ตารางที่ 19 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนความรู้ความเข้าใจในเรื่อง ไฟป่า จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F Ratio	F Prob.
ระหว่างกลุ่ม	5	12.8	2.5	0.6	0.6
ภายในกลุ่ม	206	815.7	3.9		

ผลจากวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่าระดับการศึกษาไม่ได้ส่งผลให้เกิดความรู้ความเข้าใจเรื่องไฟป่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างใด ซึ่งเป็นการปฏิเสธสมมุติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ว่าความรู้ความเข้าใจในเรื่องไฟป่า มีผลต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในการป้องกันและควบคุมไฟป่า เนื่องจากว่าชาวบ้านกลุ่มตัวอย่างทุกระดับการศึกษามีวิถีชีวิตที่ต้องพึ่งพิงป่า การกระทำบางอย่างอาจกระทำโดยการรู้เท่าไม่ถึงการณ์

ตารางที่ 20 แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของความรู้ความเข้าใจในเรื่องไฟฟ้าของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.
เกษตรกร	142	9.5	1.8
รับจ้าง	13	9.7	1.9
รับราชการ	25	9.7	2.5
ค้าขาย	32	9.3	2.2
รวม	212	9.5	1.9

จากตารางที่ 20 แสดงให้เห็นว่าความรู้ความเข้าใจในเรื่องไฟฟ้า ของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ มีคะแนนเฉลี่ยใกล้เคียงกัน โดยมีค่าเฉลี่ยของคะแนนอยู่ที่ 9.5 จะสังเกตว่าประชากรตัวอย่างอาชีพรับจ้างมีค่าเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มอาชีพอื่น อาจเป็นเพราะอาชีพรับจ้างมีความรู้ความเข้าใจเรื่องไฟฟ้ามากกว่าเพราะ อาชีพนี้เป็นอาชีพที่ทำงานไม่เป็นเวลา จึงมีเวลาว่างมากกว่ากลุ่มอื่นที่รับฟังข่าวสารข้อมูลเรื่องไฟฟ้า

ตารางที่ 21 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนความรู้ความเข้าใจในเรื่อง ไฟป่า จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F Ratio	F Prob.
ระหว่างกลุ่ม	3	2.7	0.9	0.2	0.8
ภายในกลุ่ม	208	825.7	3.9		

ผลจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่าอาชีพ ไม่ได้ส่งผลให้ความรู้ความเข้าใจเรื่อง ไฟป่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างไรก็ตามอาจเป็นเพราะว่ากลุ่มตัวอย่างทุกอาชีพไม่ค่อยให้ความสนใจเรื่องไฟป่าเท่าที่ควร เพราะไม่ได้เกี่ยวข้องกับภาระของป่าโดยตรงยกเว้นกลุ่มอาชีพเกษตรกรเท่านั้น แต่ก็ยังเป็นช่วงระยะเวลาฤดูการเพาะปลูกเท่านั้น

ตารางที่ 22 แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและควบคุม ไฟป่าของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.
ต่ำกว่า ป.4	16	6.6	1.7
ป.4 - 6	122	6.6	2.1
ม.1 - 3	29	7.5	2.5
ม.4 - 6 หรืออาชีวศึกษา	19	6.7	2.5
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	9	5.4	2.9
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	17	5.2	1.8
รวม	212	6.6	2.2

ตารางที่ 22 การมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและควบคุมไฟฟ้าของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา พบว่ามีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกัน คือมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 6.6 โดยประชากรกลุ่มตัวอย่างที่มีการศึกษาระดับ ม.1 - 3 จะมีค่าเฉลี่ยสูงสุด มีสาเหตุมาจากประชากรกลุ่มนี้เป็นนักเรียนที่ได้รับความรู้เกี่ยวกับปริมาณจากครูที่โรงเรียน และเกิดความรู้สึกรู้สึกที่ห่วงแทนสิ้นป่าของเขา

ตารางที่ 23 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและควบคุมไฟฟ้า จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F Ratio	F Prob.
ระหว่างกลุ่ม	5	68.6	13.73	2.73	.02
ภายในกลุ่ม	206	1036.0	5.02		

ตารางที่ 23 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและควบคุมไฟฟ้า จำแนกตามระดับการศึกษาพบว่า ประชากรกลุ่มตัวอย่างมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงว่าระดับการศึกษามีผลต่อการเข้ามามีส่วนร่วมของประชาชนในการเฝ้าระวังและควบคุมไฟฟ้า เพราะระดับการศึกษาที่แตกต่างกันทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจในการเฝ้าระวังและควบคุมไฟฟ้าที่แตกต่างกัน

ตารางที่ 24 แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการวางแผนและควบคุมเรื่องไฟฟ้าของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.
ต่ำกว่า ป.4	16	8.0	1.8
ป.4 - 6	122	7.6	2.3
ม.1 - 3	29	8.7	1.9
ม.4 - 6 หรืออาชีวศึกษา	19	8.1	2.1
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	9	7.1	2.4
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	17	6.8	2.2
รวม	212	7.7	2.2

ตารางที่ 24 ประชากรกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการวางแผนและควบคุมไฟฟ้าได้ค่าเฉลี่ยที่ระดับ 7.7 กลุ่มประชากรตัวอย่างที่มีระดับการศึกษา ม.1 - 3 มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด เนื่องจากว่ากลุ่มตัวอย่างในระดับนี้ได้รับการปลูกฝังจากทางโรงเรียนให้รู้จักการอนุรักษ์ป่า

ตารางที่ 25 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนการมีส่วนร่วมในการวางแผนและควบคุมไฟฟ้า จำแนกตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F Ratio	F Prob.
ระหว่างกลุ่ม	5	49.6	9.9	1.9	0.08
ภายในกลุ่ม	206	1027.7	4.9		

ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่าการศึกษาไม่มีมีผลต่อการมีส่วนร่วมในการวางแผนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ อาจจะมีสาเหตุมาจากทุกระดับการศึกษาประชาชนมีจิตสำนึกของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมไฟฟ้าจากสื่อประเภทต่าง ๆ ถึงแม้จะไม่ได้รับการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจโดยตรงก็ตาม

ตารางที่ 26 แสดงค่ามัธยิมเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมเรื่องไฟฟ้าของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.
ต่ำกว่า ป.4	16	15.9	3.3
ป.4 - 6	122	15.9	4.0
ม.1 - 3	29	16.4	3.4
ม.4 - 6 หรืออาชีวศึกษา	19	16.4	3.5
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	9	14.3	3.6
ปริญญาตรีหรือสูงกว่า	17	13.2	4.2
รวม	212	15.7	3.9

ตารางที่ 26 พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมไฟฟ้าในระดับคะแนนเฉลี่ย 15.7 กลุ่ม ม.1 - 3 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเนื่องมาจากกลุ่มประชากรกลุ่มนี้ได้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อผืนป่า ทำให้มีความมุ่งมั่นที่จะป้องกันและควบคุมไฟฟ้า

ตารางที่ 27 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมไฟฟ้า จำนวนตามระดับการศึกษา

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F Ratio	F Prob.
ระหว่างกลุ่ม	5	151.6	30.3	2.0	0.0
ภายในกลุ่ม	206	1027.7	14.8		

ผลจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่าระดับการศึกษาไม่มีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติแต่อย่างใด อาจจะมีสาเหตุมาจากทุกระดับการศึกษาประชาชนมีจิตสำนึกของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมไฟฟ้าจากสื่อประเภทต่าง ๆ ถึงแม้จะไม่ได้รับการเผยแพร่ความรู้ความเข้าใจโดยตรงก็ตาม

ตารางที่ 28 แสดงค่ามัชฌิมเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและควบคุมเรื่องไฟฟ้าของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.
เกษตรกร	142	6.6	2.2
รับจ้าง	13	7.6	2.6
รับราชการ	25	5.6	2.2
ค้าขาย	32	6.7	2.1
รวม	212	6.6	2.2

ตารางที่ 28 อาชีพของประชากรกลุ่มตัวอย่างของการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและควบคุม ไฟป่า มีค่าเฉลี่ยที่ใกล้เคียงกัน ที่ระดับ 6.6 โดยกลุ่มประชากรตัวอย่างที่มีอาชีพรับจ้าง มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดอาจเนื่องมาจากว่ากลุ่มประชากรกลุ่มนี้ส่วนใหญ่แล้วมีอาชีพหาของป่า จึงต้องการ พึ่งพิงจากป่า

ตารางที่ 29 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนการมีส่วนร่วมในการเฝ้า ระวังและควบคุมไฟป่า จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F Ratio	F Prob.
ระหว่างกลุ่ม	3	41.7	13.9	2.7	0.04
ภายในกลุ่ม	208	1062.9	5.1		

จากผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่าอาชีพประชากรกลุ่มตัวอย่างมี อาชีพแตกต่างกันจะมีผลต่อการวางแผนและควบคุมไฟป่า เป็นเพราะว่าทุกอาชีพยังขาดความ สำคัญในการอนุรักษ์ป่า จึงทำให้การมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและควบคุมไฟป่าแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เพราะจะมีบางอาชีพที่มีการพึ่งพิงป่าจะได้รับประโยชน์ และใช้ฝืน ป่าในการดำรงชีวิตโดยตรงที่มีส่วนร่วมในการป้องกันไฟป่า

ตารางที่ 30 แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการวางแผนและควบคุมเรื่องไฟฟ้าของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.
เกษตรกร	142	7.9	2.3
รับจ้าง	13	8.1	1.9
รับราชการ	25	7.0	2.2
ค้าขาย	32	7.5	2.1
รวม	212	7.7	2.2

ตารางที่ 30 แสดงให้เห็นว่า การมีส่วนร่วมในการวางแผนและควบคุมเรื่องไฟฟ้าของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ มีค่าเฉลี่ย 7.7 กลุ่มรับจ้างมีค่าเฉลี่ยสูงสุด เนื่องจากอาชีพรับจ้างมีส่วนร่วมในการวางแผนมากกว่ากลุ่มอื่น เพราะว่าอาชีพรับจ้างใช้ชีวิตที่อาศัยการพึ่งพิงจากป่า คอยเก็บเกี่ยวผลผลิตจากของป่า

ตารางที่ 31 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนการมีส่วนร่วมในการวางแผนและควบคุมไฟฟ้า จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F Ratio	F Prob.
ระหว่างกลุ่ม	3	21.6	7.2	1.4	0.2
ภายในกลุ่ม	208	1055.8	5.0		

ผลจากการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว พบว่าอาชีพของประชากรกลุ่มตัวอย่างไม่มีผลต่อการวางแผนและควบคุมไฟฟ้า เป็นเพราะว่ามีสาเหตุมาจากทุกอาชีพยังขาดความสำนึกในการอนุรักษ์ป่า และตัดวงจรประโยชน์จากป่าอยู่ จึงไม่ได้ให้ความสำคัญในการวางแผนและควบคุมไฟฟ้าเท่าที่ควร ตลอดจนขาดความรู้ในการดำรงชีวิตอยู่กับป่า

ตารางที่ 32 แสดงค่ามัธยฐานเลขคณิต และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมเรื่อง ไฟป่าของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	จำนวน	$\bar{X}$	S.D.
เกษตรกร	142	15.9	3.9
รับจ้าง	13	16.6	3.8
รับราชการ	25	14.2	4.3
ค้าขาย	32	16.1	3.4
รวม	212	15.7	3.9

ตารางที่ 32 พบว่าอาชีพรับจ้างมีค่าเฉลี่ยสูงสุด อาจเป็นเพราะอาชีพรับจ้างอาจจะมีเวลาว่างที่จะไปหาของป่าเพื่อนำมาจำหน่าย กลุ่มประชากรกลุ่มนี้จะอาศัยหาของป่าที่ออกตามฤดูกาล หากเกิดไฟป่าขึ้น จะทำให้ของป่าที่เก็พหามาได้สูญหายไป

ตารางที่ 33 การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวของคะแนนการมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมไฟฟ้า จำแนกตามอาชีพ

แหล่งความแปรปรวน	df	SS	MS	F Ratio	F Prob.
ระหว่างกลุ่ม	3	71.4	23.8	1.5	0.19
ภายในกลุ่ม	208	3135.4	15.0		

ตารางที่ 33 พบว่าอาชีพแตกต่างกันไม่ได้ทำให้การมีส่วนร่วมในการป้องกันและควบคุมไฟฟ้าแตกต่างกัน อาจเป็นเพราะอาชีพของกลุ่มประชากรแต่ละกลุ่ม อาจไม่ได้ให้ความสนใจในการดูแลรักษาไฟฟ้าของตนเองเท่าที่ควร ตลอดจนขาดความรู้และคำแนะนำจากเจ้าหน้าที่ของทางราชการ จึงเห็นความสำคัญในการอนุรักษ์ป่าน้อย